

Chlumec

Kraj: Ústecký

Správní obvod: Ústí nad Labem

Nadmořská výška: 175 m n. m.

Počet obyvatel: 4 278

Adresa URL: www.mesto-chlumec.cz/

Okres: Ústí nad Labem

GPS souřadnice: 50.699720N, 13.939638E

První pís. zmínka: 993 (1031 let)

PSČ: 403 39

Památky a zajímavosti Chlumec

Nový zámekNechala jej vystavět hraběnka Marie Anna Marie z Kolowrat Krakovská roku 1774. Zámek byl obklopen rozsáhlým anglickým parkem, doplněný rybníkem. Dne 29. srpna 1813 na něm sídlil generál D. R. Vandamme. Za bitvy 29. - 30. srpna 1813 byl sice zámek zachován, ale již 31. 8. 1813 vyhořel jeho pivovar a samotný zámek byl následně vydrancován. K zámku patřilo mnoho hospodářských zařízení, jak v Chlumci, tak i mimo něj. Směrem k obci byly stále pro jezdecké koně. Jednalo se se o kvalitní chov, o čemž svědčí i jejich úspěšná umístění na závodech v Pardubicích. Zámek měl svou vlastní kovárnu, elektrárnu, mlýn, pilu, slepičárnu, ovčiny, zeleninovou zahradu a ovocné sady. Prakticky ve všech zemědělských produktech byl soběstačný. Po smrti Václava Josefa z Thunu, manžela Marie Anny z Kolowrat Krakovské byl zámek kvůli dědickým sporům prodán ve veřejné dražbě rodu Westphalen zu Fürstenberg, který jej vlastnil až do roku 1945. V posledních dnech 2. světové války byla na zámku umístěna a měla sklady vojenského materiálu jednotka SS. Bombardování Chlumce 8. května se nevyhnulo ani zámeckému areálu. Byl zasažen zámek, pila a další objekty, ve kterých se ukrývali především civilní obyvatelé z obce. Celkem asi 86 jich na místě zahynulo. Na velkých škodách se především podílel výbuch nákladního automobilu s municí. Poškozený areál byl dán do správy nově vzniklému JZD. V roce 1951 prakticky celý zámek vyhořel, poslední trosky byly srovnány se zemí roku 1958.

Kostel sv. Havla Dnešní kostel byl postaven na místě staršího gotického chrámu sv. Gotharda, postaveného již před rokem 1359. Roku 1590 jej nechal chlumecký hrabě Petr Kölbl přestavět v barokním slohu. Za bitvy 1813 byl kostel poškozen a v letech 1847-1849 přestavěn podle návrhu J. Katze a A. Schmöcha v historizujícím slohu. V průčelní věži se nachází zvon z r. 1687 od Mikuláše Löwa. Pod ním ve stejném patře jsou dva ocelové závěsy pro větší zvony, zabavené během druhé světové války - dnes prázdné. Rovněž v tomto patře v okně jsou dva zvonovinné cymbály, rozeznívané hodinovým strojem, dosud funkční, bez ozdob. Do zdi kostela byly zabudovány historické renesanční náhrobky šlechtické rodiny Kölblů z Geisingu. Staly se tak dalším pozoruhodným doplňkem jeho dnešní vzorné katedrální architektury. Kostel je vybaven neogotickým zařízením. Neopomenutelné jsou také původní varhany z dílny bratrů Fellerových z nedalekého Libouchce z roku 1852. Slavnostní vysvěcení se konalo 18. listopadu 1849.

Zaniklý kostel sv. VavřinceKostel stával mezi Českým Újezdem a Hrbovicemi, než byl r. 1966 zbytečně zbořen kvůli neuskutečněné těžbě uhlí. V minulosti se v kostele se nacházel zvon z r. 1525 od mistra Tomáše z Litoměřic, nedatovaný zvon a blíže neznámý zvon z r. 1533.[1]

Jubilejní památník Bitvy u Chlumce 1813 Největší, tzv. Jubilejní památník byl vybudován na náklady

rakouské vlády, aby na věčné časy připomínal hrdinství spojeneckých vojsk za napoleonské bitvy roku 1813. Návrh zpracoval architekt Julius Schmiedel z Prahy. Na umělém náspu s přístupovým schodištěm se na mohutném odstupňovaném kamenném základu tyčí do výše 26 m vysoký nahoru se zužující válec se sochou lva od sochaře Adolfa Mayerla. Stavbu památníku realizoval stavitel Antonín Plass ze sousedních Chabařovic. Fresky kopule stropu slavností síně uvnitř památníku jsou pak dílem Karla Krattnera. Památník byl slavnostně otevřen 29. srpna 1913, za přítomnosti představitelů mnoha národů. Přítomní byli například arcivévoda Karel František Josef Habsburský, budoucí císař Karel I., princ Lobkovic, vrchní komoří arcivévody hrabě Thun, zemský místopředseda generál svobodný pán z Georgi, zemský ministr obrany generál von Kessel zastupující německého císaře, představitelé vítězných armád a další příslušníci šlechty.

Zahajovací projev přednesl dr. Weber z Prahy. Po slavnostním nástupu četné jednotky a vojenské hudby vyznamenal arcivévoda Karel členy 42. pěšího pluku hraběte Erbacha, který se v bitvě hrdinsky vyznamenal. Svou zdravici přednesl i chlumecký hrabě Otakar Klement Westphalen, coby předseda spolku pro vybudování památníku. Po slavnostní mši, celebrowanou panem biskupem Frindem následoval slavnostní pochod vyznamenané jednotky, baterie polního dělostřelectva a na 150 jednotek vojenských veteránů, který trval asi 3/4 hodiny. Koncem 2. sv. války byl památník poškozen stíhačkami, které si ze sochy lva na jeho vrcholu udělaly terč. Díky tomuto poškození začalo do tělesa sochy po čase zatékat a hrozilo její zřícení. Proto již roku 1973 byly místními dobrovolníky provedeny základní opravné práce. Celkové rekonstrukce se památník dočkal až v roce 1993, kdy došlo k opravě tělesa památníku a následně roku 1997 k opravě vnitřních fresek. Dnes je památník jednou z chloub obce a hojně navštěvovanou památkou. Každoročně se u něj konají pietní akce k uctění padlých vojáků v bitvě 1813.

Pamětihodnosti v obci a jejím okolí

Kaple Nejsvětější Trojice na vrchu HorkaKřížová cesta začínající u kotla sv. Havla, končící u kaple Nejsvětější Trojice na Horce3 smírčí kříže v obci1 smírčí kříž v horách nad obcíRenesanční náhrobky uvnitř kostela a na jeho severovýchodním průčelíJubilejní pomník (Rakouský) bitvy 1813 v Chlumci - odhalen 1913 za přítomnosti arcivévody Karla, budoucího posledního R-U císaře 1813.Ruský pomník bitvy 1813 a hromadný hrob 10 000 padlých u PřestanovaRakouský pomník bitvy 1813 a Pruský pomník bitvy 1813 u VarvažovaPomník bitvy 1813 ve StradověPomník zajetí generála D. R. Vandamma, velitele francouzských vojsk, na Asmanově louce nad ŽandovemPomník bitvy 1813 (Francouzský) u Juchtové kaple na křižovatce Stradov - Přestanov - UnčínJuchtová kaple na křižovatce Stradov - Přestanov - UnčínRománská tzv. Chlumecká kaple Bolestné matky boží v horách nad obcíPomník padlým vojákům první světové války na návsi z roku 1935Sloup se sousoším Piety na návsi.Socha Ecce Homo.Původní roubené stavení za farou, tzv. MartínkovnaKaple v Žandově. Drobná kaple z r. 1840 stojí při průjezdní silnici. Ve věžičce malý zvon.Kaple v Českém Újezdě. Kaple na návsi pod dvěma kaštany pochází z počátku 20. století. Ve věžičce se nachází litinový zvon.Kaple sv. Jana Nepomuckého ve Stradově. Kaple ze 17. století stojí na návsi. Ve věžičce litinový zvon se značně zkorodovaným povrchem.Střížovická obecní studna 26,5m hluboká z roku 1695 - její původní dřevěný barokní přístřešek byl přenesen do skanzenu v ZubrnicihStaleté duby v zámeckém parku

